

Täysistunto

Tiistai 13.6.2023 klo 14.00—14.58

4. Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2022 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta

Kertomus K 16/2023 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu alkaa. Edustaja Lindén.

Keskustelu

14.28 **Aki Lindén sd:** Arvoisa rouva puhemies! Toivon selviäväni tästä puheenvuorostani kolmessa minuutissa täältä paikaltani.

Ensiksi haluan todeta, että itse olen tottunut ajattelemaan niin, että budjetti ja tilinpäätös ovat kuin siamilaiset kaksoset, ne ovat molemmat yhtä tärkeitä. Ja kun tiedän, minkälaisia intohimoja ja viikkoja kestäviä käsittelyjä me täällä teemme budjetin osalta, niin hämmästyttää jossain määrin se käytäntö, että tilinpäätös menee tuossa vähän niin kuin sivussa ja siitä ei kovin laajasti keskustella. Tiedän, että eduskunnassa ei ole tarpeen yleensä näyttää mitään rekvisiittaa ja olemme siirtyneet digitaaliseen aikaan, mutta ne printtiversionot ovat tässä, [Puhujalla on kädessään julkaisuja] eli tässä on hallituksen toimintakertomus ja sitten sen kaksi liitekirjaa ja sitten tämä nyt käsiteltävä VTV:n arvio tästä asiasta. Haluaisin näistä asiakirjoista, joita pidän ihan yhtä tärkeinä kuin sitä keltaista budjettikirjaa, muuttaman tärkeän kohdan nostaa esille.

Ensinnäkin tässä liitteessä 2 — jossa on varsinainen tilinpäätös, jossa ovat sitten nämä lukuarviot — sivulta 65 alkaa tällainen tilinpäätöstaulukko, jossa mennään sitten asiat eduskunnan momenteittain läpi. Siitä on luettavissa, että valtiovarainministeriön hallinnonalalle, jolle oli alun perin varattu 21,4 miljardia, varattiin lisätalousarviossa 11,5 miljardia lisää, ja näin ollen kokonaisuus oli sitten 32,9 miljardia, ja tätä ei sitten aivan kokonaisuudessaan käytetty. Kaiken kaikkiaan varsinainen talousarvio ja lisätalousarviot jäivät sitten tilinpäätöksessä — siis siinä varsinaisessa käytössä — 1,3 miljardia alle niiden talousarvioiden yhteisluvun, mutta siis lisätalousarviot olivat yhteensä peräti 13 miljardia, mistä tämä VM:n osuus oli 11,5 miljardia. Se voi herättää hämmästyksiä, ellei tiedä — niin kuin oletan tietysti, että täällä yleisesti tiedetään — mistä on kysymys, ja se selviää tästä varsinaisesta toimintakertomustekstistä, jossa todetaan seuraavaa: ”Budjettitalouden alijäämä oli vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan 16 miljardia euroa eli 6,4 miljardia euroa edellisvuotta suurempi. Alijäämästä 10 miljardia selittyy sähköyhtiöille varatulla määrärahalta,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2023 vp

jota ei ole käytetty lainkaan. Ilman kyseistä määrärahaa alijäämä olisi kuusi miljardia euroa, mikä on 3,6 miljardia euroa edellisvuotta vähemmän.” Tämä on sen suuruusluokan asia — siis 10 miljardia koko tästä valtion budjetista — että tämä on erittäin tärkeää.

Olisi ollut muutakin tärkeää tästä todeta. Todettakoon ihan lopuksi vaikkapa, että katsoin poliisin määrärahan kasvaneen 48 miljoonaa euroa edellisen vuoden tilinpäätöksestä, mikä on hyvä ja edustaa siten eduskunnan yhteistä tahtoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sebastian Tynkkynen.

14.31 Sebastian Tynkkynen ps: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Marinin hallitus haki kevään vaaleissa jatkoa valtakaudelle, mutta miten kävi? Kansalle riitti tämä yksikin kausi. Kun kansa sitten oli äänestänyt vallanvaihdoksen puolesta, alkoi kuluneen neljän vuoden summaaminen ja tarkastelu. Se on ollut tärkeää, jotta on pystytty aloittamaan jälkien siivoaminen.

Nyt osansa tässä työssä on tehnyt myös Valtiontalouden tarkastusvirasto, kun se on tarkastanut Marinin hallituksen viimeiseksi jääneen vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen. VTV on antanut asiasta eduskunnalle erillisen kertomuksen, joka meillä on nyt käsittelyssä. Kuten kansalaiset myöskään VTV ei antanut väistyvälle hallitukselle puhtaita papereita. Huomautettavaa löytyi, ja näiden asioiden joukosta haluan nostaa tarkasteluun erään kohdan.

Hallitukset antavat Suomessa vuosittain näitä vuosikertomuksia omasta toiminnastaan, ja niiden sisällölle on asetettu erityisiä sääntöjä. Näihin kuuluu myös se, että kertomuksessa on esitettävä tärkeimmät yhteenvetotiedot koskien toiminnan tuloksellisuutta eli sitä, miten hallitus on onnistunut toiminnassaan. Nyt tämä osuus on tarkastettu, ja VTV:n punakynä sauhusi. VTV:n mukaan tulostavoitteiden saavuttamisesta esitetään tietoja vain vaihtelevasti. Tekstien sisältövaatimukset täyttyvät vain osittain. Tuloksellisuuden kehittymistä ei juurikaan esitetä.

Arvoisa puhemies! Puutteita siis on, mutta puutteista huolimatta kiinnittäisin vieläkin suurempaa huomiota siihen, mitä niistä papereista löytyy. Sieltä löytyy se varsinainen pommi. Nimittäin kuten tässä VTV:n erilliskertomuksessa nostetaan esille, vaikuttavuus on heikentynyt sisäministeriön tontilla. Tämä tarkoittaa heikentynyttä sisäistä turvallisuutta.

Lähdin tämän pohjalta tarkastelemaan vielä uudemman kerran hallituksen vuosikertomusta ja sen liitteitä, joista käy ilmi se, mistä tässä on oikein kyse. Marinin hallituksen yksi vaikuttavuustavoitteista sisäministeriön osalta on ollut, että ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa. Katujengitilanteen pahenemista läheltä seuranneet varmasti tietävät, että näin ei kaikkialla todellakaan ole, eikä tätä turvallisuuden heikkenemistä päässyt pakoon Marinin hallitukseen. Se joutuu kertomuksessaan toteamaan, että tämän turvallisuustavoitteen toteutuminen sai arvosanaksi vain tyydyttävän. Tässä kohtaa pitäisi hälytyskellojen soida. Kadulla kulkevat ihmiset, ympäristö, jossa asumme, kansalaisten omaisuus — jos näiden turvallisuustavoitteissa onnistutaan vain tyydyttävästi, tarkoittaa se epäonnistumista yhdessä valtion ydintehtävässä.

Miten tämä epäonnistuminen sitten näkyy käytännössä? No minäpä kerron. Poliisin tutkinta-aikoja ei saatu lyhennettyä, vaan ne päinvastoin kasvoivat, tilanne sen kun paheni. Mutta ei tässä vielä kaikki. Nimittäin on käynyt myös niin, että rikosten selvitystasokin on heikentynyt, eikä ihme, kun Marinin hallitus ei ollut valmis priorisoimaan menoja niin, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2023 vp

poliisin resursseja olisi voitu riittävästi kasvattaa. On valittu muita menokohteita, esimerkiksi neljän miljardin EU:n elpymispaketti. Mutta ei siinäkään vielä kaikki. Kun kehityssuunta on ollut tämä, ei myöskään yllätä, että rikosten määräkin on Suomessa ollut kasvussa. Kierre ruokkii itseään. Eikä tässä puhuta mistään pikkuasioista: rikoksista pahimpienkin määrä kasvoi, henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten.

Se on selvää, että tällä tiellä ei voida jatkaa. Vaikka kuinka Marinin hallitus kertoisi panostaneensa poliisin toimintaedellytyksiin ja rikosten torjuntaan, luvut eivät valehtele. Toimet ovat olleet riittämättömiä. Poliisien määrän lisäys 250:llä ei ole riittänyt. Toimet katu- ja jengeihin puuttumiseksi ja Ruotsin tien välttämiseksi eivät ole riittäneet. Kaiken lisäksi poliisi on joutunut tanssimaan kuilun partaalla, että riittävätkö resurssit vai onko pakko pistää poliiseja pihalle. Tässä on sitten tulos. Sitä tulosta on lähdettävä nyt siivoamaan.

Arvoisa puhemies! Siinä hommassa tarvitaan koko työkalupakkia, eli kaikkien muiden keinojen ohella se tarkoittaa niitä kovempiakin keinoja. Se tarkoittaa resurssipuolen vahvistamista ja asioiden priorisoimista. Tämä ei ole kylmää politiikkaa, vaan se on politiikkaa, joka välittää yhteiskunnan tulevaisuudesta. Sitä tämä maa on kaivannut. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

14.37 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Valtion tilinpäätös antaa isossa kuvassa näkemyksen siitä, miten ja millä tarkkuudella kerättyjä verorahoja käytetään valtiontaloudessa. VTV on eduskunnan asettama toimielin, joka raportoi ja avaa kansanedustajille monimutkaista ja laajaa valtiontalouden hoitoa. Lisäksi arvioidaan lainmukaisuutta ja valtiontaloutta koskevien sääntöjen noudattamista.

Talouden tuottavuutta mitataan toiminnallisen tuloksen ja kustannusvaikuttavuuden kautta. Raportissa ilmenee juuri tällä keskeisellä alueella puutteita, ja niihin toivotaan parannuksia. Virheellisiä menettelyjä, jotka ovat olleet vastoin valtion talousarviota, esiintyy kuuden ministeriön toimialoilla. Toimintatapaa ei voi pitää hyvänä, vaikka se näyttää olleen vuosien 2020—2022 aikana vakiintunut käytäntö. Hallituksen vuosikertomuksessa julkisen talouden valtion konsernin taloudellinen asema tulisi nähdä kokonaisuutena ja taloudellisen aseman raportointia vahvistaa. Hallitusohjelmassa 2019 määriteltyä kehysääntöä ei ole noudatettu vuonna 2022. Poikkeamista ei ole vuosikertomuksessa selvitystä.

Arvoisa puhemies! Valtionvelka on kaksinkertaistunut vuoden 2007 tasolta. Velkojen korkotaso ja korkojen euromäärä on noussut merkittävästi. Korkojen kasvua ja vaikutusta on kuvattu kertomuksessa suppeasti.

Edustaja Tynkkynen toi edellisessä puheenvuorossa esille vaikuttavuuden yhteyden myös turvallisuuteen. Vuosikertomuksessa ilmenee, että valtion omaisuuserät jakautuvat osittain myös talousarvion ulkopuolisiin yksiköihin, joten valtion taseasemaa on vaikea arvioida. Riskienhallinta heikkenee, jos ei tunnusteta oikeaa taloudellista asemaa. Kuten jo aikaisemmin toin esille, olisi VM:n kiirehdittävä ja kehitettävä valtiolle konsernitason tilinpäätös, jolloin eduskunta saisi tietoonsa valtion todellisen taloudellisen aseman.

Tulevan hallituksen on kiinnitettävä myös erityistä huomiota omistajaohjaukseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2023 vp

14.40 **Kaisa Garedew ps:** Arvoisa puhemies! Miten järkyttävän sotkun Marinin punavihreä hallitus jättikään seuraavien päättäjien siivottavaksi! Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkistanut valtion vuoden 2022 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen. Päällisin puolin molemmat läpäisivät tarkastuksen, mutta parannettavaakin löytyi.

Tarkastusvirasto näki toiminnallisen tuloksellisuuden ja kustannusvaikuttavuuden raportoinnissa puutteita. Lisäksi käsittelyssä olevan kertomuksen mukaan kymmenessä kirjainpitoyksikössä eli käytännössä näitten ministeriöiden sisällä todettiin virheellisiä menetelyitä, joiden katsottiin olevan vastoin valtion talousarvioita ja säännöksiä. Kyse ei sentään ollut valtion varojen väärinkäytöstä, mutta talouden hoidon kannalta vakavina pidettävistä asioista kuitenkin.

VTV:n tarkastamassa hallituksen kertomuksessa luetellaan Marinin hallituksen toimia. Sieltä on kuitenkin unohtunut kuvaus siitä, millaiseen moraaliseen ja taloudelliseen rappiotaan Marinin hallitus isänmaamme saattoi. Suomalaisten ostovoima on romahtanut vuoden 2008 tasolle. Viime vuoden kuluttajahintojen nousu heikensi palkansaajien reaaliansioita eniten yli 60 vuoteen. Ostovoiman palautuminen vie aikaa ja on kotitalouksille pitkäkestoinen isku. Samaan aikaan pääministerimme kulki bileistä toisiin ja kohusta kokuun, välillä ilman valtioneuvoston virkapuhelinta. On huomioitava, että pääministeri on valtioneuvoston toiminnan johtaja, hallituksen politiikan johtaja ja tasavallan presidentin sijainen. Pääministerin asema on erityinen, minkä takia vastuu tekemisistä on myös huomattavasti laajempi ihan turvallisuussyistäkin.

Nuori pääministeri Instagram-filttereineen voi olla monen nuoren esikuva. Tämä tuo mukanaan vastuun myös siitä, miten esiintyy somevideoissa sekä minkälaista viestiä tuo lapsillemme ja nuorillemme. Käytöksen tulisi olla aseman arvoista. Raskas työ vaatii raskaat hovit -asenne ei anna nuorille tervettä mallia työelämän paineista selviämiseen, päihteiden käyttö ei ole niihin oikea ratkaisu. Kuka tahansa muu olisi saanut potkut alta aikayksikön paljon pienemmistäkin tempauksista, esimerkiksi sortseihin pukeutumisesta.

Poliittisten päätösten osalta perinteiset arvot romutettiin kertahetitillä uuden translain säätämiseksi. Kenelle tahansa täysi-ikäiselle annettiin mahdollisuus milloin ja mistä syystä tahansa vaihtaa juridista sukupuoltaan pelkällä ilmoituksella. Arvojen romuttamista täydensi äiti- ja isä-termien häivyttäminen uudesta vanhemmuuslaista.

Päättynyt hallituskausi oli katastrofi myös taloudellisessa mielessä: Kuten hyvin tiedämme, Suomi velkaantui 40 miljardilla eurolla. EU:n elvytyspakettiin suostumalla lahjoitettiin miljardeja suoraan kilpailijamaidemme ja todennäköisesti myös Italian mafian taskuihin. Päälle lyötiin vielä ylikireät ilmastotavoitteet, ilmastolaki ja turpeen käytön alasajo.

Arvoisa puhemies! Toivon, että edellinen hallitus vielä joutuisi vastuuseen järkyttävistä päätöksistään. Mutta käytännössä nyt on vain keskityttävä uuden hallituksen muodostamiseen edellisen sotkujen siivoamiseksi. Hallituksella on painava vastuu, vastuu suomalaisten hyvinvoinnin edistämisestä, vastuu verorahojen järkevästä käytöstä, vastuu lasten ja nuorten tulevaisuuden turvaamisesta. Toivomme, että Suomen suunta saadaan nyt kääntymään ja seuraava valtion tilinpäätös ja hallituksen vuosikertomus kertovat täysin erilaista tarinaa kuin tämä edellinen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nikkanen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2023 vp

14.45 **Saku Nikkanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Onneksi nyt näyttää siltä, että hallitusta ollaan saamassa muodostettua, ja perussuomalaisetkin vihdoinkin voivat ottaa sitä vastuuta, joka ehkä tähän asti, voi sanoa, on hieman heitä välttellyt.

Mutta nyt käsiteltävän Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomuksen havainnoistani: Niihin voi monilta osin helposti yhtyä. Valtion tilinpäätös ja hallituksen vuosikertomus avaavat kohtalaisen hyvin harjoitetun politiikan vaikutuksia ja valtiontalouden tilaa. Olemme varmasti kaikki täällä yhtä mieltä siitä, että mitä tarkemmin kykenemme arvioimaan tekemiämme päätöksiä ja niiden vaikuttavuutta, sitä paremmin ja nopeammin pystymme myös reagoimaan sekä tekemään tarvittavia muutoksia harjoitettuun politiikkaan. Laadukkaalla raportoinnilla ja toiminnan tuloksellisuuden mittaamisella tuomme myös läpinäkyvyyttä päätöksentekoon. Läpinäkyvyyden edellytyksenä on, että tieto ja raportointi on riippumatonta ja kattavaa. Tämä tieto on myös tärkeä äänestäjän kannalta, jotta hänellä on mahdollisuus muodostaa riittävän tarkka kuva hallituksen toiminnasta ja verovarojen käytöstä ilman, että tiedon taustalla on poliittista ohjausta.

Arvoisa rouva puhemies! Vaikka valtion tilinpäätös ja hallituksen vuosikertomus avaavat kohtalaisen hyvin harjoitetun politiikan vaikutuksia ja valtion taloudellista tilaa, niin kehitettävääkin löytyy. Erityisesti toivoisin kehitettävän päätösten vaikutusten arviointia ja toiminnan tuloksellisuuden mittaamista. On toki selvää, että on haasteellista saada arviointi ja mittaaminen riittävän luotettavalle tasolle. Päätösten vaikutukset näkyvät usein vasta vuosien päästä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö meidän tulisi aina pyrkiä parempaan ja tarkempaan tietoon tekemiemme päätösten vaikuttavuudesta. Tämä on tiedolla johtamista, josta juhlapuheissa yleensä puhutaan. Päätöksiä tehdään aina ajassa, eikä meidän tule pelätä liikaa virheiden tekemistä. Tarkka raportointi ja vaikutusten mittaaminen tuo esiin toki virheitä, joista opitaan, mutta se tuo esiin myös onnistumiset ja sen, millä tiellä kannattaa jatkaa. Tarkka raportointi ja arviointi hyödyttää meitä kaikkia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

14.47 **Juha Viitala sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen vuosikertomus ja valtion tilinpäätös ovat keskeisiä dokumentteja, jotka auttavat meitä ymmärtämään harjoitetun politiikan vaikutuksia ja vaikuttavuutta, valtion taloudellista asemaa ja verorahojen käyttöä. Kattava politiikan vaikutusten arviointi on välttämätöntä, jotta voimme kehittää toimintaamme ja käyttää resurssejamme entistä tehokkaammin. Tässäkin keskustelussa on tullut esiin asioita, jotka osoittavat vaikutusten puolueettoman arvioinnin tarpeelliseksi. Vaikuttaa siltä, että tulkinnanvapautta käytetään asian yhteydessä varsin laajasti. On tärkeää ymmärtää, että mikäli toimintaa ei tarkastella riittävän laajasti, edellisten päätösten vaikutuksia ei saada arvioitua riittävän kattavasti. Tämä saattaa ohjata tulevia ratkaisuita väärään suuntaan.

Meidän on kehitettävä politiikan ja talouden hoidon seuranta sekä mittarointia, jotta eri vaikutukset voidaan kattavasti huomioida. Tämä edellyttää taloudellisen raportoinnin laajentamista esimerkiksi riskienhallinnan näkökulmasta. Riskienhallinnan merkityksen tulee korostua nykyisessä maailmantilanteessa arviointien laatimisessa. Kehittäessämme seuranta- ja raportointia on tärkeää kuulla asiantuntijoita, tehdä yhteistyötä eri hallintoalojen välillä ja ottaa huomioon kansainväliset suositukset. Näin voimme varmistaa, että seuranta- ja arviointijärjestelmämme pysyvät ajan tasalla ja vastaavat sekä kansallisiin että globaaleihin haasteisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2023 vp

Arvoisa rouva puhemies! Meidän tehtävämme päättäjinä on varmistaa, että valtion talous on kestäväällä pohjalla ja että veronmaksajien rahat käytetään vastuullisesti ja tehokkaasti. Tämä edellyttää kattavaa, laaja-alaista ja kehittyvää seurantaa sekä raportointia. Vain tällä tavoin voimme tehdä parhaita mahdollisia päätöksiä ja rakentaa vahvempaa, kestävämpää ja oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa kaikille suomalaisille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Keskisarja.

14.50 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota sattumaan tai symboliikkaan. Valtiontalouden tarkastusvirasto löysi sinänsä mitättömät mutta erikokoiset kohdennushäikät: hätäkeskusten momentti, vähän päälle satatuhatta euroa; Suomen Akatemian tutkimusrahat, saman verran; yksityiset oikeusavustajat, kaksikymmentä tonnia; eläinlääkintä ja mielisairaalat, muutamia satoja tonneja; ja sitten vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet, valtion talousarviosta annetun asetuksen vastaisesti et cetera, kaksi miljoonaa euroa.

En tietenkään motkota ukrainalaisten suojelusta enkä väitä, että Suomi tulevaisuudessa, seuraavan hallituksen aikana, pystyy sulkeutumaan Afrikan ja Aasian pahoilta yllätyksiltä. Vastaanottotoiminnan takuuhenkilöt toteavat, että Impivaaraan ja lintukotoon ei ole paluuta: enää ei vetele vastaanotto soppatykillä ja ilmaiskortteerilla, saati kotoutus kylmälle maapalalle. — Selvä.

Tähän lähetekeskusteluun ei kuulu ikkuna ajattomiin kysymyksiin. Ehdotan vain hämyisän uuskielen selkeytystä. Eläinlääkintää ja mielisairaloita kutsumme eläinlääkinnäksi ja mielisairaloiksi tuossa tarkastuskertomuksessakin.

Arvoisa puhemies! En sano tätä kenenkään vihämiehenä, vaan ainoastaan kielimiehenä: ”vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet” on selkosuomeksi ”pakolaisille pulitettavat tai tulokkaille tilitettävät velkarahat”.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

14.52 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Olen siitä tyytyväinen, että tästä tilinpäätöksestä ylipäätään käydään keskustelua. Kuten omassa puheenvuorossani totesin, se on minusta yhtä tärkeä asiakirja kuin valtion budjettiasiakirjat. Täällä on käytetty myös hyviä puheenvuoroja, eikä minun tehtäväni ole arvioida tässä ensisijaisesti muiden puheenvuoroja — eräin osin kyllä näytti siltä, että mentiin vähän asiattomuuksiinkin. Mutta jos tuntee tilinpäätöksiä, niin sanoisin kokonaisuutena, että tämän on sillä tavalla puhdas tilinpäätös, että tässä ei todeta mitään vakavia ongelmia. On yksittäisiä havaintoja ja huomioita, ja sitten on tietysti kriittistä arviointia. Ja tuo kohta täällä, johon esimerkiksi edustaja Sebastian Tynkkynen kiinnitti huomiota, on varsin kriittinen, ja se yleisvaikutavuusarviointi oli siinä kohtaa tyydyttävä. Sisäministeriön muissa kohdissa se on ollutkin sitten hyvä.

Mutta otan esille tuon keskustelun tästä velasta, kun siitä niin usein puhutaan ja kieltämättä tulemme kuulemaan siitä jatkossakin. Kun pääministeri Marinin hallitus aloitti, Suomen valtionvelka oli 106 miljardia euroa niin sanotun velkakellon mukaan, jonka pystyy tuolta sosiaalisesta mediasta kaivamaan esille. Se on tällä hetkellä 141 miljardia euroa, siis 35 miljardia enemmän. No, täällä olen kuullut esimerkiksi perussuomalaisten eduskuntaryhmän puheenjohtaja Tavion toteavan, että 8 miljardin euron osalta velan kasvu ei selity kahdella suurella tekijällä eli koronalla ja sen vaikutuksesta tapahtuneilla välttämättömillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2023 vp

toimenpiteillä ja samoin sitten Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan ja siitä seuranneilla toimenpiteillä. Eli niiden osuudeksi hänkin sitten arvioi siitä äsken mainitsemastani 35 miljardista muun kuin 8 miljardia, eli siitä saadaan noin 25 miljardia. Siis yksi neljäsosa velan kasvusta on muuta, ja kolme neljäsosaa johtuu näistä kansainvälisistä kriiseistä. Siitä yhdestä neljäsosasta, joka on 8 miljardia, eduskunta on ollut yksimielinen vähintään 6 miljardin osalta, jolloin minusta ei kyllä täällä voida loputtomiin selittää, että vain Marinin hallitus on syypää velan kasvuun. Eduskunta ylipäätään on yhdessä tehnyt ratkaisuja, jotka ovat selittäneet, kuten äsken totesin, tätä 8 miljardin osuutta, ja sitten kansainväliset tapahtumat, pandemia ja sota Keski-Euroopassa, ovat selittäneet sitä muilta osin, niin että jonnakkaiden kohtuutta tässäkin arvioissa pitäisi minusta täällä esittää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

14.54 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Kun tämä keskustelu valtion vuoden 2022 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta tehdystä tarkastuksesta kääntyi näihin poliisin määrärahoihin, niin haluan tehdä siihen kyllä yhden täsmennyksen edustaja Tynkkysen puheenvuoron johdosta.

Nythan on niin, että kaudella 2019—2023 Rinteen—Marinin hallituksen aikana poliisin määrään saatiin tapahtumaan käänne ja tämä määrän kehitys käännettiin kasvu-uralle, siis menneen vaalikauden aikana. Noin 7 200 poliisihenkilöstä päästiin tuonne 7 500 poliisin tasolle, eli nousujohteisella uralla ollaan ja siitä kiitos väistyvälle hallitukselle.

On hyvä ehkä tässäkin keskustelussa, kun vanhoja muistellaan, palata sitä edeltävään aikaan, edellisiin hallituskausiin: vuodesta 2011 lähtien tämä poliisien määrä oli laskusuhdanteessa. Suunta oli jyrkkä ja se suunta oli alaspäin, kunnes sitten tällä menneellä vaalikaudella saatiin käänne tähän asiaan aikaiseksi, kun hallitus viisaasti lisäsi poliisin määrärahoja, ja hyvä niin. Tähän heikentyneeseen kehitykseen, johon nyt siis saatiin käänne aikaan, syynä olivat muun muassa ne leikkaukset, joita poliisihallintoon tehtiin edellisten hallitusten toimesta — ja kyllä täällä on monia ryhmiä, jotka voivat siltä osin ehkä sinne peiliin päin sitten vilkaista, että mitä päätöksiä silloin tuli tehtyä.

Tietenkin on niin, että tätä työtä poliisin määrärahojen vahvistamiseksi pitää jatkaa. Poliisimiesten määrää pitää edelleen lisätä, että päästään sinne pohjoismaiselle tasolle, joka meillä voi olla ainoa ja oikea tavoitetilä. Olikin huojentavaa kuulla tässä edustaja Tynkkysen puheenvuorossa, että poliisi vaikuttaa, arvoisa puhemies, olevan tällä alkavalla vaalikaudella hallituksen erityissuojelussa, kun niin ponnekkaasti täällä poliisin määrärahojen puolesta puhuttiin. Eli varmasti oppositiosta tulee vahva tuki sille, jos uusi hallitus tuo tähän saliin esityksiä, joilla poliisien määrää edelleen lisätään ja poliisin rahoitusta varmistetaan. Sille täysi tuki. Jatkakaa sitä hyvää työtä, jota tämä väistyvä hallitus on tehnyt.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.